

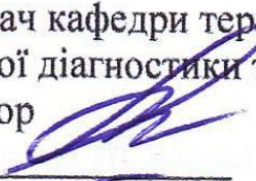
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра терапії, фармакології, клінічної діагностики та хімії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри терапії, фармакології, клінічної діагностики та хімії д. вет. наук, професор

Л.Г. Улько
«23» 01 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.7. Ветеринарна фармакологія, ВГСЕ (СИЛАБУС)

Спеціальність: 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»

Освітня програма: 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»

Факультет ветеринарної медицини

Робоча програма з дисципліни «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»
для студентів за спеціальністю 212 «Ветеринарна медицина»

Розробники:

О. С. Кистерна, к. вет. н., доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри терапії, фармакології, клінічної
діагностики та хімії

Протокол № 14 від 03.05.2020 року

Завідувач кафедри, д. вет. н., професор

Л.Г.Улько.

Погоджено:

Гарант освітньої програми:

(Т. І. Фотіна)

Декан факультету ветеринарної медицини
(на якому викладається дисципліна)

(О. Л. Нечипоренко)

Декан факультету ветеринарної медицини
(до якого належить кафедра)

(О. Л. Нечипоренко)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Г.Тар Н.М.Зарайська

Зареєстровано в електронній базі: дата

06.07,

F:\Кистерна\!ПП1.7_2_212.jpg
2020 р.

СНАУ, 2020 рік

© О. С. Кистерна, 2020 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 21 «Ветеринарна медицина» Спеціальність: 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»	<i>Нормативна</i>	
Модулів – 5		Рік підготовки:	
Змістових модулів: 5		2019 – 2020	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: –		Курс 2	Курс 3
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		4-й	5-й
	Лекції:		
	14	8	
	Лабораторні:		
	16	14	
	Самостійна робота:		
	30	68	
Тижневих годин для денної форми навчання за осінній (весняний) семестри: аудиторних – 2,0 (2,0) самостійної роботи студента – 2,0 (2,0)	Освітній ступінь: магістр	Залік (усне опитування; контрольні роботи)	Екзамен (підсумковий тест)

Примітка:

співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%): денна форма навчання **50/50 (50%/50%)**

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ: (витікають із освітньо-професійної програми):

Мета:

Метою вивчення дисципліни «Ветеринарна фармакологія» є вивчення загальних принципів дії ліків на організм тварини – фармакодинаміки, фармакокінетики, біотрансформації, прямої та непрямой дії ліків, механізму формування основних та побічних ефектів дії препаратів, поняття «доза», засвоєння властивостей основних фармакологічних груп лікарських засобів та механізму їх дії на живий організм тварини. Засвоєння структури та правил виписування лікарських засобів у рецептах та принципи дозування препаратів для різних видів тварин.

Завдання:

Основними завданнями вивчення дисципліни «Ветеринарна фармакологія» є засвоєння знань щодо:

- поняття ветеринарної фармакології, медикаментозного лікування тварин, дози, дозування, особливості дії лікарських засобів, шляхів введення, біотрансформації, виведення та кумуляції препаратів;
- позитивних, негативних, побічних дій препаратів;
- різних лікарських форм препаратів, особливостей практичного застосування;
- рецептури різних лікарських форм, освідомлення рецепту для практичного застосування, вміння розраховувати дози;
- основ технології виготовлення основних лікарських форм;
- поняття аптек, аптечної справи, особливості зберігання препаратів, списків «А» та «Б»;
- основних фармакологічних груп препаратів, їх особливостей використання, показання, протипоказання;
- вміння орієнтуватися у різних лікарських групах, знати основні моменти фармакодинаміки груп препаратів, порівнювати їх особливості дії, обирати оптимальний препарат, користуючись знанням механізму дії препаратів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- Поняття рецептури та її практичне застосування. Правила виписування рецептів.
- Застосування латинських термінів у рецептурі.
- Назви основних лікарських засобів латиною та національною мовами.
- Поняття про лікарські форми та їх види.
- Поняття загальної фармакології про дію препаратів на організм. Доза та її види.
- Основні групи та класифікація фармакологічних препаратів, їх основні представники та особливості їх фармакодинаміки та застосування.

вміти:

- Виписувати рецепти та розраховувати дози препаратів для тварин.
- Характеризувати групи препаратів та їх основні властивості для раціонального застосування на практиці ветеринарним лікарем.
- Користуючись знаннями по фармакології, вміти правильно оцінювати нові препарати та їх властивості, які з'являються на ринку ветеринарних і медичних препаратів, з урахуванням класифікації препаратів та поняттям «діюча речовина».
- Виготовляти основні лікарські форми.

1. Програма навчальної дисципліни

складена на основі освітньої типової навчальної програми з дисципліни «Ветеринарна фармакологія», що затверджена на засіданні навчально-методичної ради факультету ветеринарної медицини від « 14 » травня 2018 року, протокол № 5

Осінній 5 семестр

Змістовний модуль 1. Загальна фармакологія та рецептура.

Тема 1. Загальна фармакологія та рецептура.

1. Вступ. Предмет і завдання фармакології. Історія фармакології.
2. Фармакодинаміка. Механізм дії лікарських речовин. Види фармакотерапії.
3. Шляхи введення лікарських речовин. Всмокткування, розподіл, біотрансформація.
4. Фізико-хімічні чинники проникнення ліків через мембрани. Біотрансформація ліків: відновлення, гідроліз, кон'югація. Виведення лікарських речовин з організму.
5. Види дії лікарських речовин. Збудження, пригнічення, резорбтивна дія, пряма і непряма, загальна, вибіркова.
6. Фактори, що впливають на дію лікарських речовин. Побічні ефекти. Особливості ліків при повторному введенні (кумуляція, синергізм, антагонізм).
7. Доза. Принцип дозування ліків тваринам. Дозування в залежності від хімічної структури ліків, лікарської форми, виду, статі, віку, загального стану, різних умов.
8. Фармакопея. Загальні поняття рецептури. Рецептурні терміни. Вчення про рецепти. Використання латинських термінів та скорочень у рецептурі.
9. Будова рецепту. Прості і складні рецепти. Правила і схеми виписування рецептів.
10. Тверді, м'які та рідкі лікарські форми. Їх види та виписування в рецептах.
11. Поняття аптеки. Їх різновиди. Зберігання ліків.
12. Латинські скорочення, що використовуються в рецептурі.

Змістовний модуль 2. Спеціальна фармакологія.

Препарати, що діють на нервову систему.

Тема 2. Спеціальна фармакологія. Препарати, що діють на центральну нервову систему (ЦНС).

1. Загальна характеристика препаратів, що впливають на ЦНС. Засоби, що пригнічують центральну нервову систему (ЦНС). Поняття психотропних препаратів, їх класифікація. Психотропні засоби: транквілізатори, седативні препарати, снодійні, броміди, нейролептики, міорелаксанти. Особливості їх дії. Антигістамінні препарати.
2. Поняття анестезія. Стадії наркозу. Препарати для премедикації.
3. Препарати для інгаляційного наркозу. Особливості їх дії. Схеми.
4. Препарати для неінгаляційного наркозу. Барбітурати (гексенал, тіопентал, барбітал). Група кетаміну. Препарати телазолу, мідітіну та інші групи. Схеми. Особливості їх дії.
5. Препарати для неінгаляційного наркозу. Алкоголі. Особливості їх дії на організм тварини. Практичне застосування алкоголю у практиці ветеринарного лікаря.
6. Наркотичні анальгетики. Особливості їх дії.
7. Ненаркотичні анальгетики. Поняття стероїдні та не стероїдні знеболюючі препарати. Особливості їх дії.
8. Психостимулятори. Аналептики. Препарати стрихніну, що діють на спинний мозок. Особливості їх дії.

Тема 3: Засоби, що діють на периферійну нервову систему пригнічуючи та збуджуюче та еферентну нервову систему.

1. Місцевоанестезуючі. Обволікаючі. Пом'якшувальні. В'яжучі засоби. Адсорбенти. Ентеросорбенти. Особливості їх дії.
2. Протибродильні препарати. Протидіарейні препарати. Регідратаційні препарати. Протиблювотні. Особливості їх дії.
3. Подразнюючі. Гіркоти чисті, ароматичні. Відхаркувальні. Румінаторні. Препарати для поліпшення травлення. Блювотні. Особливості їх дії.
4. Жовчогінні. Гепатопротектори. Особливості їх дії.
5. Проносні. Групи проносних. Особливості їх дії.
6. Холіноміметики: карбахолін, прозерин, ареколін, цитітон. Особливості їх дії.
7. Холінолітики: атропіну сульфат, платифілін, спазмолітин. Особливості їх дії.
8. Адренергічні засоби: адреналін, ефедрин та інші. Особливості їх дії.

Весняний 6 семестр

Змістовний модуль 3. Спеціальна фармакологія.

Препарати, що діють на серце та кров. Сечогінні засоби.

Тема 4: Спеціальна фармакологія. Препарати, що діють на серце та кров.

1. Серцеві глікозиди. Класифікація. Поняття. Особливості їх дії.
2. Розподіл, схеми застосування серцевих глікозидів.
3. Протиаритмічні препарати. Особливості їх дії.
4. Препарати, що впливають на обмін речовин в міокарді. Особливості їх дії.
5. Препарати, що впливають на зсідання крові. Коагулянти, антикоагулянти. Особливості їх дії.
6. Замінники крові. Їх види. Дозування. Особливості їх дії.

Тема 5: Сечогінні лікарські засоби.

1. Сечогінні лікарські засоби. Їх класифікація. Особливості груп.

Змістовний модуль 4. Спеціальна фармакологія.

Препарати, що впливають на обмін речовин, імунітет.

Тема 6. Препарати, що впливають на обмін речовин, імунітет.

1. Фізіологічна роль вітамінів, класифікація вітамінних препаратів.
2. Препарати, що містять жиророзчинні вітаміни А, Д, Е, К. Особливості механізму дії. Показники до застосування. Особливості їх дії.
3. Водорозчинні вітаміни. Вітаміни групи В основні (В1, В6, В12) та інші вітамінні препарати групи В. Вітамін С – аскорбінова кислота.
4. Полівітамінні препарати. Особливості їх дії.
5. Ферментні препарати, їх класифікація, застосування. Особливості їх дії.
6. Амінокислоти та їх характеристика. Особливості їх дії.
7. Бактеріальні препарати (пробіотики), їх характеристика.
8. Гормональні препарати. Їх розподіл. Особливості їх дії.
9. Препарати макро та мікроелементів. Особливості їх дії.

Змістовний модуль 5. Спеціальна фармакологія.

Хіміотерапевтичні препарати.

Тема 7: Антимікробні (хіміотерапевтичні препарати).

1. Поняття „антимікробні препарати”, їх розподіл, класифікація.
2. Сульфаніламідні препарати. Їх розподіл. Правила застосування. Особливості їх дії.
3. Нітрофуранові препарати.
4. Антибіотики. Загальні поняття. Джерела отримання. Класифікація. Потреба у застосуванні. Особливості основних фармакологічних груп антибіотиків.
5. Протипротозойні. Їх розподіл. Правила застосування. Особливості їх дії.
6. Кокцидіостатики. Їх розподіл. Правила застосування. Особливості їх дії.
7. Препарати миш'яку. Їх розподіл. Правила застосування. Особливості їх дії.

Тема 8: Антисептичні і дезінфікуючі засоби.

1. Класифікація дезінфектантів і антисептиків. Їх розподіл. Особливості їх дії.
2. Препарати, що віддають кисень. Особливості їх дії.
3. Препарати йоду. Особливості їх дії.
4. Феноли, крезоли та їх похідні. Особливості їх дії.
5. Група формальдегіду, сірки. Особливості їх дії.
6. Сучасні дезінфектанти.

Тема 9: Інсекто-акарицидині та антигельмінтні засоби.

1. Інсекто-акарицидині. Фармакологічні групи. Лікарські форми. Правила застосування.
2. Антигельмінтики. Фармакологічні групи. Група авермектинів. Правила застосування. Особливості їх дії.
3. Дератизаційні засоби. Особливості їх дії.

2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	Усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
5 семестр						
Модуль 1. Загальна фармакологія та рецептура.						
Змістовний модуль 1. Загальна фармакологія та рецептура						
Тема 1. 1. Вступ. Предмет і завдання фармакології. Історія фармакології. 2. Фармакодинаміка. Механізм дії лікарських речовин. 3. Шляхи введення лікарських речовин. 4. Фізико-хімічні чинники проникнення ліків через мембрани. 5. Види дії лікарських речовин. 6. Фактори, що впливають на дію лікарських речовин. 7. Доза. Принцип дозування ліків. 8. Фармакопея. Загальні поняття рецептури. 9. Будова рецепту. Прості і складні рецепти. Правила, схеми виписування. 10. Тверді, м'які та рідкі лікарські форми. Їх види, виписування в рецептах. 11. Поняття аптеки. 12. Латинські скорочення. 13. Оформлення робочого зошита						
Разом за змістовним модулем 1	46	4	-	18	-	24
Змістовний модуль 2. Спеціальна фармакологія.						
Тема 2. 1. Загальна характеристика препаратів, що впливають на ЦНС. Засоби, що пригнічують центральну нервову систему (ЦНС). Поняття психотропних препаратів, їх класифікація. Психотропні засоби: транквілізатори, седативні препарати, снодійні, броміди, нейролептики, міорелаксанти. 2. Стадії наркозу. Інгаляційні наркотики. 3. Неінгаляційні наркотики. Барбітурати (гексенал, тіопентал, барбітал). Алкоголі. 4. Наркотичні анальгетики. Ненаркотичні анальгетики. Інші анальгетики. 5. Психостимулятори. Аналептики. Препарати стрихніну, що діють на спинний мозок. 6. Оформлення робочого зошита						

Тема 3: 1. Місцевоанестезуючі. Обволікаючі. Пом'якшувальні. В'язучі засоби. Адсорбенти. Ентеросорбенти. 2. Протибродильні препарати. Протидіарейні препарати. Регідратаційні препарати. Протиблювотні. 3. Подразнюючі. Гіркоти чисті, ароматичні. Відхаркувальні. Румінаторні. Препарати для поліпшення травлення. Блювотні. 4. Жовчогінні. Гепатопротектори. 5. Проносні. 6. Холіноміметики: карбахолін, прозерин, ареколін, цитітон. 7. Холінолітики: атропіну сульфат, платифілін, спазмолітин. 8. Адренергічні засоби. (Адреналін, ефедрин та інші). 9. Оформлення робочого зошита						
Разом за змістовним модулем 2						
Усього годин за 4 семестр	120	16	-	46		58
Змістовний модуль 3. Спеціальна фармакологія.						
Тема 4: 1. Серцеві глікозиди. Класифікація. Поняття. 2. Розподіл, схеми застосування серцевих глікозидів. 3. Протиаритмічні препарати. 4. Препарати, що впливають на обмін речовин в міокарді. 5. Препарати, що впливають на зсідання крові. Коагулянти, антикоагулянти. 6. Замінники крові. Їх види. Дозування для парентерального живлення. 7. Оформлення робочого зошита						
Тема 5: 1. Сечогінні лікарські засоби. Їх класифікація. Особливості груп. 2. Оформлення робочого зошита						
Разом за змістовним модулем 3	22	4		10		8
Змістовний модуль 4. Спеціальна фармакологія.						
Тема 6. 1. Фізіологічна роль вітамінів, класифікація вітамінних препаратів. 2. Препарати, що містять жиророзчинні вітаміни А, Д, Е, К. Особливості механізму дії. Показники до застосування. 3. Водорозчинні вітаміни. Вітаміни групи В основні (В1, В6, В12) та інші вітамінні	20	4		8		8

препарати групи В. Вітамін С – аскорбінова кислота. 4. Полівітамінні препарати. 5. Ферментні препарати, їх класифікація, застосування. Амінокислоти та їх характеристика. Бактеріальні препарати (пробіотики), їх характеристика. 6. Гормональні препарати. 7. Препарати макро та мікроелементів. 8. Оформлення робочого зошита						
Разом за змістовним модулем 4	20	4		8		8
Змістовний модуль 5. Спеціальна фармакологія						
Тема 7: 1. Поняття „антимікробні препарати ”, їх класифікація. 2. Сульфаніламідні препарати. 3. Нітрофуранові препарати. 4. Антибіотики. Загальні поняття. Джерела отримання. Класифікація. Потреба у застосуванні. Особливості основних груп. 5. Протипротозойні. 6. Кокцидіостатики. 7. Препарати миш'яку. 8. Оформлення робочого зошита	22	4		8		10
Тема 8: 1. Класифікація дезінфектантів і антисептиків. 2. Препарати, що віддають кисень. Препарати йоду. 3. Феноли, крезолі та їх похідні. 4. Група формальдегіду, сірки. 5. Сучасні дезінфектанти. 6. Оформлення робочого зошита	10	2		-		8
Тема 9: 1. Інсекто-акарицидні. Фармакологічні групи. Лікарські форми. Правила застосування. 2. Антигельмінтики. Фармакологічні групи. Група авермектинів. Правила застосування. 3. Дератизаційні засоби. 4. Оформлення робочого зошита						
Разом за змістовним модулем 5						
Усього годин за 5 семестр	60	14	-	16		30
Усього годин за 4, 5 семестри	180	30	-	62	-	88

3. Теми та план лекційних занять

№ п/п	Назва теми та план	Кількість годин
Весняний 4 семестр		
1	Тема 1. Загальна фармакологія. Фізико-хімічні чинники проникнення ліків через мембрани. План: 1. Вступ. Предмет і завдання фармакології. 2. Історія фармакології. 3. Фармакодинаміка. Фармакокінетика. Біотрансформація ліків. 4. Шляхи введення лікарських речовин. 5. Виведення лікарських речовин з організму.	2
2	Тема 1: Загальна фармакологія. Механізм дії лікарських речовин. Фактори, що впливають на дію лікарських речовин. Доза. Принципи дозування ліків тваринам. План: 1. Види дії лікарських речовин. Збудження, пригнічення, резорбтивна дія, пряма і непряма, загальна, вибіркова. 2. Побічні ефекти дії ліків на макроорганізм. Особливості ліків при повторному введенні (кумуляція, синергізм. Антагонізм). 3. Дозування в залежності від хімічної структури ліків, лікарської форми, виду, статі, віку, загального стану, різних умов.	2
3	Тема 2. Спеціальна фармакологія. Препарати, що діють на центральну нервову систему (ЦНС). План: 1. Загальна характеристика препаратів, що впливають на ЦНС. Засоби, що пригнічують центральну нервову систему (ЦНС). 2. Поняття психотропних препаратів, їх класифікація. 3. Психотропні засоби: транквілізатори, седативні, броміди, снодійні, нейролептики, міорелаксанти.	2
4	Тема 2: Препарати, що діють на ЦНС пригнічуючи. Наркотичні препарати. План: 1. Поняття про наркоз. Класифікація препаратів для анестезії тварин. 2. Стадії наркозу. 3. Наркотичні препарати для інгаляційного наркозу. 4. Наркотичні препарати для неінгаляційного наркозу.	2
5	Тема: Препарати, що діють на ЦНС пригнічуючи. Анальгезуючі засоби. Їх класифікація. План: 1. Класифікація анальгетиків. Поняття про стероїдні та не стероїдні протизапальні препарати. 2. Наркотичні анальгетики. 3. Ненаркотичні анальгетики. 4. Інші анальгетики та протизапальні препарати.	2

6	Тема 2: Засоби, що стимулюють ЦНС. Їх класифікація 1. Психостимулятори. 2. Аналептики. 3. Препарати, що стимулюють спинний мозок (препарати стрихніну).	2
7	Тема 3: Засоби, що діють на периферійну нервову систему пригнічуючи. Їх класифікація. План: 1. Місцевоанестезуючі. 2. Обволікаючі. 3. Пом'якшувальні. 4. В'язучі засоби. 5. Адсорбенти (ентеросорбенти).	2
Разом за 4 семестр		14
Осінній 5 семестр		
- Лекції відсутні -		
Разом за 4 та 5 семестри		30

4. Теми лабораторних занять:

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Весняний 3 семестр		
1	Тема 1. Загальна фармакологія. Ветеринарна рецептура. Фармакопея. Загальні поняття рецептури. Рецептурні терміни. Вчення про рецепти. Використання латинських термінів та скорочень у рецептурі. Будова рецепту. Правила і схеми виписування рецептів.	2
2	Тема 1: Ветеринарна рецептура. Тверді лікарські форми: теорія та правила виписування у рецептах.	2
3	Тема 1: Ветеринарна рецептура. М'які лікарські форми: теорія та правила виписування у рецептах.	2
4	Тема 1: Ветеринарна рецептура. Рідкі лікарські форми: теорія та правила виписування у рецептах.	2
5	Тема 2: Препарати, що діють на ЦНС пригнічуючи. Психотропні. <u>План:</u> 1. Психотропні засоби: транквілізатори, седативні препарати, броміди, снодійні, нейролептики, міорелаксанти. 2. Поєднання наркотичних препаратів з іншими препаратами для проведення наркозу: транквілізаторами, снодійними, седативними препаратами. 3. Антигістамінні препарати у якості допоміжних засобів для наркозу і при лікуванні. 4. Виписування препаратів для наркозу в рецептах. 5. Демонстрація препаратів.	2
6	Тема 6: Препарати, що впливають на систему імунітету. <u>План:</u> 1. Класифікація, особливості дії та застосування імуномодуляторів (імуностимулятори, імунокоректори, імунодепресанти, комплексні імунні препарати). 2. Вакцини, сироватки.	2

	3. Тканинні препарати. 4. Вітамінні препарати. Полівітамінні препарати. Премікси. 5. Правила застосування. Особливості комплексних полівітамінних препаратів. 6. Демонстрація препаратів.	
7	Тема 6 : Препарати, що впливають на обмін речовин, імунітет. 1. Ферментні. 2. Амінокислоти. 3. Бактеріальні. 4. Класифікація гормональних препаратів. 5. Нестероїдні протизапальні препарати. 6. Естрогени, гестагени, простогландіни. 7. Правила застосування. 8. Демонстрація препаратів.	2
8	Тема 7: Антимікробні (хіміотерапевтичні препарати). Антибіотики. 1. Правила застосування антибіотиків. 2. Демонстрація препаратів. 3. Виписування антибіотиків в рецептах.	2
Разом за 4 семестр		16
№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Осінній 5 семестр		
1	Тема 4: Препарати, що впливають на серце та кров. План: 1. Серцеві глікозиди. Класифікація. Поняття. 2. Протиаритмічні препарати. 3. Розподіл, схеми застосування серцевих глікозидів.	2
2	Тема 4 : Препарати, що впливають на серце та кров. Коагулянти, антикоагулянти. 1. Характеристика, особливості дії та дозування. 2. Правила застосування. 3. Демонстрація препаратів.	2
3	Тема 4: Замінники крові. План: 1. Інфузійна терапія. 2. Замінники крові. Особливості дії та застосування.	2
4	Тема 4-5: Препарати, що впливають на серце та кров. Спазмолітичні препарати. Сечогінні препарати. 1. Спазмолітичні препарати. Групи. Особливості дії. 2. Сечогінні препарати. Характеристика, особливості дії та дозування. 3. Демонстрація препаратів та гербарію по серцевим глікозидам.	2

5	Тема 6. Препарати, що впливають на систему імунітету. 1. Класифікація, особливості дії та застосування імуномодуляторів (імуностимулятори, імунокоректори, імунодепресанти, комплексні імунні препарати). 2. Вакцини, сироватки. 3. Біологічні стимулятори. 4. Тканинні препарати. 5. Правила застосування. Демонстрація препаратів.	2
6	Тема 6. Препарати, що впливають на обмін речовин, імунітет. Вітамінні препарати. План: 1. Фізіологічна роль вітамінів, класифікація вітамінних препаратів. 2. Препарати, що містять жиророзчинні вітаміни А, Д, Е, К. 3. Особливості механізму дії. Показники до застосування. Комбіновані жиророзчинні препарати. 4. Препарати, що містять водорозчинні вітаміни. Вітаміни групи В (В1, В6, В12) та інші вітамінні препарати групи В. 5. Вітамін С – аскорбінова кислота. 6. Комбіновані вітамінні препарати. Премікси.	2
7	Тема 6 : Препарати, що впливають на обмін речовин, імунітет. План: 1. Ферментні (ензимні) препарати, їх класифікація, застосування. 2. Амінокислоти та їх характеристика, застосування. 3. Бактеріальні препарати (пробіотики).	2
8	Тема 6 : Препарати, що впливають на обмін речовин, імунітет. Гормональні препарати. 1. Загальні поняття про гормональні препарати, походження. 2. Препарати гормонів гіпофізу (АКТГ, пітуїтрин, окситоцин). 3. Препарати гормонів наднирників (кортизон, преднізолон, дексаметазон, гідрокортизон). 4. Препарати гормонів щитовидної залози. 5. Естрогени препарати. 6. Гестагенні препарати. 7. Простогландіни. 8. Правила застосування. Особливості дії за різних умов. Демонстрація препаратів.	2
9	Тема 7. Антимікробні (хіміотерапевтичні препарати). 1. Лікарські барвники. Їх класифікація. 2. Сульфаніламідні та нітрофуранові препарати. 3. Практичне застосування. Демонстрація препаратів.	2
10	Тема 7: Антимікробні (хіміотерапевтичні препарати). План: 1. Поняття «антимікробні препарати», їх розподіл, класифікація. 2. Сульфаніламідні препарати. 3. Нітрофуранові препарати. Особливості дії, основні представники.	2
11	Тема 7: Антимікробні (хіміотерапевтичні препарати). Антибіотики.	2

	План: 1. Загальні поняття. 2. Джерела отримання антибіотиків. 3. Класифікація. Розподіл по групам. 4. Принципи раціонального застосування антибіотиків.	
12	Тема 7: Антимікробні (хіміотерапевтичні препарати). Антибіотики. Пеніциліни. Цефалоспорины. Аміноглікозиди. Фторхінолони. Лінкоміцини. Макроліди. 1. Правила застосування антибіотиків. Особливості кожної групи. 2. Демонстрація препаратів. 3. Виписування антибіотиків у рецептах.	2
13	Тема 7: Антимікробні (хіміотерапевтичні препарати). Антибіотики. Тетрацикліни. Левоміцетини. Рифампіцини. Противогрибкові. Антибіотики різних груп. Комбіновані антибіотики та протимікробні засоби. 1. Правила застосування антибіотиків. Особливості кожної групи. 2. Демонстрація препаратів. 3. Виписування антибіотиків у рецептах.	2
14	Тема 8: Антисептичні і дезінфікуючі засоби. План: 1. Класифікація дезінфектантів і антисептиків. 2. Препарати, що віддають кисень. 3. Препарати лугів, кислот, хлору. 4. Препарати йоду. 5. Феноли, крезоли та їх похідні. 6. Група формальдегіду, сірки. 7. Сучасні дезінфектанти.	2
15	Тема 9: Інсекто-акарицидні препарати. 1. Фармакологічні групи. Класифікація. 2. Лікарські форми. 3. Правила застосування. Демонстрація препаратів.	2
Разом за 4 семестр		30
Разом за 4, 5 семестри		60

2. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Весняний 4 семестр		
1	Оформлення робочого зошита та виписування рецептів по твердих лікарських формах.	5
2	Оформлення робочого зошита та виписування рецептів по м'яких лікарських формах.	5
3	Оформлення робочого зошита та виписування рецептів по рідких лікарських формах.	6
4	Тема 1. Аптеки, їх класифікація і вимоги до аптек. Правила роботи з отруйними, сильнодіючими, їдкими, вогнебезпечними речовинами. Групи А і Б. Одиниці маси і об'єму, їх виміри.	2

5	Виді дії лікарських речовин. Особливості дії ліків при повторному застосуванні. Несумісність ліків.	2
6	Отруєння лікарськими речовинами. Основні антидоти.	2
7	Тема 2. Алкоголь у практиці ветеринарної медицини.	2
8	Анальгетики ненаркотичні. Детальне вивчення окремих представників нестероїдних (негормональних) протизапальних препаратів на вибір. Їх особливості. Застосування на практиці.	2
9	Анальгетики ненаркотичні. Детальне вивчення окремих представників стероїдних (гормональних) протизапальних препаратів на вибір. Їх особливості. Застосування на практиці.	2
10	Тема 3. Засоби, що діють на периферійну нервову систему: Міцевоанастезуючі наркотичні. Їх особливості. Застосування на практиці.	2
11	Засоби, що діють на периферійну нервову систему: Протибродильні препарати. Протидіарейні препарати. Регідратаційні препарати. Детальне вивчення окремих представників на вибір. Їх особливості. Застосування на практиці.	2
12	Засоби, що діють на периферійну нервову систему: Гепатопротектори. Детальне вивчення окремих представників на Ваш вибір. Їх особливості. Застосування на практиці.	2
13	Засоби, що діють на периферійну нервову систему: Ентеросорбенти. Детальне вивчення окремих представників на Ваш вибір. Їх особливості. Застосування на практиці.	2
14	Засоби, що діють на периферійну нервову систему. Жовчогінні. Гепатопротектори. Їх особливості. Застосування на практиці.	2
15	Тема 3: Засоби, що діють на еферентну нервову систему. Холіноміметики. Детальне вивчення окремих представників на вибір. Їх особливості.	2
16	Засоби, що діють на еферентну нервову систему. Холінолітики. Детальне вивчення окремих представників на вибір. Їх особливості.	2
17	Засоби, що діють на адренергічні нерви. 1. Адреноміметики прямої і непрямой дії. 2. Адренергічні засоби. (Адреналін, ефедрин та інші).	2
Разом за 5 семестр		30
Осінній 5 семестр		
1	Оформлення робочого зошита по темам вивчених препаратів: підготовка та оцінка окремих препаратів та їх порівняння.	10
2	Тема 6. Солі лужних металів (макроелементів). Фармакодинаміка, застосування, основні представники. Виписування в рецептах різних лікарських форм по темі „Препарати, що впливають на обмін речовин та імунітет”.	2
3	Препарати мікроелементів (тема на вивчення повністю). Фармакодинаміка, застосування, основні представники. Виписування в рецептах різних лікарських форм по темі „	2
4	Тема 7. Сульфаніламідні та нітрофуранові препарати (вивчення окремих представників).	2

5	Тема 7. Антибіотики (вивчення окремих представників).	2
6	Тема 7. Кокцидіостатики (теми на вивчення повністю). Фармакодинаміка, застосування, основні представники.	2
7	Протипротозойні (теми на вивчення повністю). Фармакодинаміка, застосування, основні представники.	2
8	Тема 8. Антисептики: лікарські барвники, кислоти та луги (окремі представники). Антисептичні засоби для місцевого застосування на тіло тварин, слизові оболонки, рани.	2
9	Тема 9. Інсекто-акарицидні препарати (окремі представники).	2
10	Дератизаційні препарати (тема повністю). Препарати зоокумаринів.	2
11	Антгельмінтики. Поняття, класифікація, особливості дії, застосування та окремі представники.	2
	Разом за 4 семестр	30
	Разом за 4 та 5 семестри	60

3. Індивідуальні завдання

1. Особливістю індивідуальних завдань з «Ветеринарної фармакології» є виписування рецептів – завдань за індивідуальними номерами, які виконуються у спеціальному робочому зошиті після кожної вивченої теми, зараховуються при здачі кожного модуля і відносяться до самостійної роботи – оформлення робочого зошита.

4. Методи навчання

1. Методи навчання за джерелом знань:

1.1. **Словесні:** розповідь, пояснення, бесіда (евристична), лекція, інструктаж, робота з книгою (читання, виписування, складання плану, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів тощо).

1.2. **Наочні:** демонстрація, спостереження.

1.3. **Практичні:** лабораторний метод, практична робота, виробничо-практичні методи.

2. Методи навчання за характером логіки пізнання.

2.1. *Аналітичний.*

2.2. *Методи синтезу.*

2.3. *Індуктивний метод.*

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.

3.1. *Проблемний*

3.2. *Частково-пошуковий (евристичний)*

3.3. *Дослідницький*

4. **Активні методи навчання** – використання технічних засобів навчання, використання проблемних ситуацій, імітаційні методи навчання (побудовані на імітації майбутньої професійної діяльності), використання навчальних та контролюючих тестів, використання опорних конспектів лекцій та інші)

5. **Інтерактивні технології навчання** - використання мультимедійних технологій).

10. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС
2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)
3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:

рівень знань, продемонстрований на лабораторних заняттях;
 активність під час обговорення питань, що винесені на заняття;
 результати виконання та захисту лабораторних робіт;
 самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;
 написання рефератів, есе, звітів;
 результати тестування;
 письмові завдання при проведенні контрольних робіт.

5. Розподіл балів, які отримують студенти, – при формі контролю (залік):

Поточне тестування та самостійна робота			Разом за модулі та СРС	Атестація	Підсумковий тест	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	СРС				
Т1	Т 2 - Т 9	15	55 (40+15)	15	30	100
30	40					
70			15			

11. Розподіл балів, які отримують студенти – при формі контролю (залік):

Поточне тестування та самостійна робота						Разом за модулі та СРС	Атестація	Сума	
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2						СРС
Т 1			Т 2	Т 3		15	85 (70+15)	15	100
10	10	10	20	10	10				
30			40			15			

– при формі контролю (іспит) :

Поточне тестування та самостійна робота						Разом за модулі та СРС	Атестація	Підсумковий тест	Сума	
Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4	Змістовий модуль 5							СРС
Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	15	55 (40+15)	15	30	100
5	5	10	10	5	5					
10		10	20			15				

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82–89	B		
75–81	C	добре	

69–74	D	задовільно	
60–68	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Ветеринарна рецептура. Кистерна О. С., Улько Л.Г., Мусієнко О.В., Долбаносова Р.В. «Рецептура. Приклади виписування рецептів (український)» для практичних занять та самостійної роботи студентів 2, 2 ст, 3 та 4 курсів напряму підготовки бакалавр, спеціальностей „Ветеринарна медицина”, «Якість і безпека продукції тваринництва» з дисципліни „Ветеринарна фармакологія”. – Суми: СНАУ, 2018. – 72 с. (Протокол № 4 від 12 березня 2018 р.)
2. Тести для комп'ютерного контролю, питання до контрольних робіт, самостійної роботи. Методичні вказівки для проведення контролю знань у 1 та 2 семестрі з дисципліни «Вет. фармакологія» для підготовки фахівців за напрямом „Ветеринарна медицина” у вищих навчальних закладах III–IV рівнів. [уклад.: Мусієнко В.М., Кистерна О.С., Улько Л.Г., Мусієнко О.В.] – Сумський НАУ (протокол № 11 від 07.11.2006 р.), 2006 р. – 48 с.
3. Препарати, що впливають на імунітет. Вітамінні, тканинні, гормональні, солі лужних металів. Препарати мікроелементів. Методичні вказівки до лабораторно – практичних занять з дисципліни «Вет. фармакологія» для підготовки фахівців за напрямом „Ветеринарна медицина” у вищих навчальних закладах III–IV рівнів. [уклад.: Мусієнко В.М., Кистерна О.С., Улько Л.Г., Мусієнко О.В.] – Сумський НАУ (протокол № 5 від 16.05.2006 р.), 2006 р. – 40 с.
4. Протимікробні препарати. Антибіотики. Правила та особливості застосування. Методичний посібник до самостійної роботи з дисципліни «Вет. фармакологія» для підготовки фахівців за напрямом „Ветеринарна медицина” у вищих навчальних закладах III–IV рівнів. [уклад.: Мусієнко В.М., Кистерна О.С., Улько Л.Г., Мусієнко О.В.] – Сумський НАУ (протокол № 5 від 10. 06. 2009 р.), 2009 р. – 64 с.
5. Сучасні Антибіотики. Дозування. Шляхи введення. Методичний посібник з дисципліни «Вет. фармакологія» для підготовки фахівців за напрямом „Ветеринарна медицина” у вищих навчальних закладах III–IV рівнів. [уклад.: Мусієнко В.М., Кистерна О.С., Улько Л.Г., Мусієнко О.В.] – Сумський НАУ (протокол № 5 від 10. 06. 2009 р.), 2009 р. – 64 с.
6. Протимікробні препарати. Сульфаніламід. Методичний посібник з дисципліни «Вет. фармакологія» для підготовки фахівців за напрямом „Ветеринарна медицина” у вищих навчальних закладах III–IV рівнів. [уклад.: Мусієнко В.М., Кистерна О.С., Улько Л.Г., Мусієнко О.В.] – Сумський НАУ (протокол № 7 від 20. 03. 2010 р.), 2010 р. – 36 с.
7. Препарати, що пригнічують центральну нервову систему. Фармакологічні аспекти застосування наркотичних препаратів. Методичний посібник з дисципліни «Вет. фармакологія» для підготовки фахівців за напрямом „Ветеринарна медицина” у вищих навчальних закладах III–IV рівнів. [уклад.: Мусієнко В.М., Кистерна О.С., Улько Л.Г., Мусієнко О.В.] – Сумський НАУ (протокол № 12 від 16. 05. 2011 р.), 2011 р. – 64 с.
8. Ветеринарні аптеки технологія виготовлення лікарських форм. Методичний посібник з дисципліни «Вет. фармакологія» для підготовки фахівців за напрямом „Ветеринарна медицина” у вищих навчальних закладах III–IV рівнів. [уклад.: Мусієнко В.М., Кистерна О.С., Улько Л.Г., Мусієнко О.В.] – Сумський НАУ (протокол № 2 від 05. 10. 2004 р.), 2004 р. – 64 с.
9. Препарати, що пригнічують центральну нервову систему. Практичне застосування наркотичних препаратів. Методичні вказівки до лабораторно-практичних

занять з дисципліни «Вет. фармакологія» для підготовки фахівців за напрямом „Ветеринарна медицина” у вищих навчальних закладах III–IV рівнів. [уклад.: Мусієнко В.М., Кистерна О.С., Улько Л.Г., Мусієнко О.В.] – Сумський НАУ (протокол № 4 від 23. 03. 2012 р.), 2012 р. – 64 с.

10. Наркотические и сильнодействующие препараты. Современные аспекты их применения. Методичні вказівки до лабораторно- практичних занять з дисципліни «Вет. фармакологія» для підготовки фахівців за напрямом „Ветеринарна медицина” у вищих навчальних закладах III–IV рівнів. [уклад.: Мусієнко В.М., Кистерна О.С., Улько Л.Г., Мусієнко О.В.] – Сумський НАУ (протокол № 3 від 25. 01. 2013 р.), 2013 р. – 64 с.

11. Щоденник з навчальної практики з дисципліни «Вет. фармакологія» для підготовки фахівців за напрямом „Ветеринарна медицина” у вищих навчальних закладах III–IV рівнів. [уклад.: Мусієнко В.М., Кистерна О.С., Улько Л.Г., Мусієнко О.В.] – Сумський НАУ (протокол № 5 від 28. 05. 2013 р.), 2013 р. – 24 с.

12. Курс лекцій, 5 семестр з дисципліни «Вет. фармакологія» для підготовки фахівців за напрямом „Ветеринарна медицина” у вищих навчальних закладах III–IV рівнів. [уклад.: Мусієнко В.М., Кистерна О.С., Улько Л.Г., Мусієнко О.В.] – Сумський НАУ (протокол № 3 від 28. 03. 2014 р.), 2014 р. – 64 с.

13. Курс лекцій, 6 семестр з дисципліни «Вет. фармакологія» для підготовки фахівців за напрямом „Ветеринарна медицина” у вищих навчальних закладах III–IV рівнів. [уклад.: Мусієнко В.М., Кистерна О.С., Улько Л.Г., Мусієнко О.В.] – Сумський НАУ (протокол № 3 від 28. 03. 2014 р.), 2014 р. – 64 с.

15. Серцеві глікозиди. Препарати, що впливають на серце, судини і кров. Спазмолітичні препарати. Діуретики”. Методичний посібник до лабораторно-практичних занять з дисципліни «Вет. фармакологія» для підготовки фахівців за напрямом „Ветеринарна медицина” у вищих навчальних закладах III–IV рівнів. [уклад.: Мусієнко В.М., Кистерна О.С., Улько Л.Г., Мусієнко О.В.] – Сумський НАУ (протокол № 3 від 28. 03. 2015 р.), 2015 р. – 48 с.

16. Серцеві глікозиди. Препарати, що впливають на серце, судини і кров. Спазмолітичні препарати. Діуретики”. Методичний посібник до самостійної роботи з дисципліни «Вет. фармакологія» для підготовки фахівців за напрямом „Ветеринарна медицина” у вищих навчальних закладах III–IV рівнів. [уклад.: Мусієнко В.М., Кистерна О.С., Улько Л.Г., Мусієнко О.В.] – Сумський НАУ (протокол № 4 від 21. 05. 2015 р.), 2015 р. – 48 с.

17. Ферментні (ензимні препарати). Характеристика фармакологічної групи та практичне застосування. Методичний посібник до самостійної роботи з дисципліни «Вет. фармакологія» для підготовки фахівців за напрямом „Ветеринарна медицина” у вищих навчальних закладах III–IV рівнів. [уклад.: Кистерна О.С., Мусієнко В.М., Улько Л.Г., Мусієнко О.В.] – Сумський НАУ (протокол № 5 від 25. 05. 2016 р.), 2016 р. – 48 с.

19. Кистерна О. С., Улько Л.Г., Мусієнко О.В., Долбаносова Р.В. «Замінники крові. Препарати для інфузій» навчальний посібник для студентів 2; 2 ст. та 3 курсів факультету ветеринарної медицини за спеціальностями: 211 - «Ветеринарна медицина», 212 - «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза». – Суми: СНАУ, 2019. – 88 с. Протокол № 5 від 06 травня 2019 року.

20. Ветеринарна фармакологія. Навчальний посібник до теми «Препарати, що впливають на імунітет. Імунобіологічні препарати» для лекцій, лабораторно-практичних занять та самостійної роботи для студентів факультету ветеринарної медицини 2, 2 ст, 3 та 4 курсів ОКР «магістр», спеціальностей 211 – «Ветеринарна медицина», 212 - «Ветеринарна

гігієна, санітарія і експертиза» – Суми: СНАУ, 2020 – 150 с. (Протокол Вченої ради СНАУ № 12 від 27.04.20 р.)

21. Ветеринарна фармакологія. Рецепттура. Різні лікарські форми (доповнене видання): Навчальний посібник (доповнене видання) до лабораторно-практичних занять та самостійної роботи для іноземних студентів 3 курсу, напряму підготовки 211- «Ветеринарна медицина» /Суми, 2020, 100 с. (Протокол Вченої ради СНАУ № 12 від 27.04.20 р.)

22. Ветеринарна фармакологія, клінічна фармакологія. Навчальний посібник: класифікація основних фармакологічних груп препаратів для використання при викладанні лекцій, лабораторно-практичних занять та оформлення самостійної роботи для студентів факультету ветеринарної медицини 2, 2 ст, 3 та 4 курсів ОКР «магістр», спеціальностей 211–«Ветеринарна медицина», 212- «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» – Суми: СНАУ, 2020 – 90 с. (Протокол Вченої ради СНАУ № 12 від 27.04.20 р.).

13. Рекомендована література.

Базова

1. Вовк Д.М. Справочник по ветеринарной рецептуре и технологии изготовления лекарственных форм. Київ: Урожай, 1989. 224 с.
2. Канюка О. І., Файтельберг-Бланк В.Р., Лизогуб Ю.П. [та ін.]. Клінічна ветеринарна фармакологія. Одеса: 2006. 291 с.
3. Пламб Дональд К. Фармакологические препараты в ветеринарной медицине / Москва: Аквариум, 2002. 856 с.
4. Ольга Полатайко. Ветеринарная анестезия: практ. пособие. Киев: «ВД «Перископ». 2009. 408 с.
5. Хмельницький Г.О., Духницький В. Б. Ветеринарна фармакологія: підручник. Київ: «Компринт», 2017. 571 с. (Допущено Міністерством сільського господарства і продовольства України, як підручник для студентів, викладачів ветеринарної медицини вищих навчальних закладах).
6. Ярошенко В.І., Кузовкін Є.М., Васильєв С.І. Практикум з основ рецептури ветеринарної медицини. Харків: 2000. 138 с.
7. Ярошенко В.І., Хмельницький Є.М., Кузовкін Є.М. [та ін.]. Практикум з основ технології лікарських форм у ветеринарній медицині: навч. Посібник. Харків: Еспада, 2003. 360 с.

Допоміжна

1. Вербицький П.І., Косенко М.В., Косенко Ю.М., Зарума Л.Є. Ветеринарні препарати, кормові добавки і корми закордонного виробництва: довідник у трьох томах. Львів: Афіша. 2003. 1082 с.
2. Машковский М. Д. Лекарственные средства: пособие для врачей: 15-ое издание Москва: ООО «Издательство Новая Волна». 2005. 1200 с.
3. Кравцов Р.И., Колесник А.В. Справочник «Современные средства ветеринарной медицины для собак и кошек». Харьков: ИПЦ «Контраст». 2004. 284 с.
4. Кудрин А.Н., Ряшенов В.В. Руководство к лабораторным занятиям по фармакологии: учебное пособие. Москва: Медицина. 1989. 512 с.
5. Державна фармакопея України: перше видання. Харків: РЕРІГ, 2002. 520 с.
6. Канюка О.І., Харів І.І., Гунчак В.М., Гуфрій Д.Ф. [та ін.]. Ветеринарні препарати. Львів, 2006. 641 с.

7. Чекман І.С., Горчакова Н.О., Туманов В.А. [та ін.]. Фармакологія: підручник. Київ: Вища школа, 2001. 598 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Повний каталог зареєстрованих в Україні ветеринарних препаратів. VET.in.UA – Ветеринарний інформаційний ресурс України <http://vet.in.ua/menu/drugs.php>
2. Канюка О.І., Файтельберг-Бланк В.Р., Лизогуб Ю.П. і др. Клінічна ветеринарна фармакологія: Навчальний посібник PDF ... Підручник для студентів вищих аграрних закладів зі спеціальності "Ветеринарна медицина» www.twirpx.com/file/820440
3. Указатель ветеринарных препаратов по фармакологическим группам: <http://webmvc.com/vet/leki/>
4. Державна ветеринарна та фітосанітарна служба України. <http://www.vet.gov.ua>
5. Ветеринарія в Україні. Ветеринарний інформаційно-аналітичний ресурс України. <http://www.vet.in.ua>
6. Всє для студента. <http://www.twirpx.com>
7. Материали из ветеринарной энциклопедии. <http://www.vetwiki.com.ua>
8. Науковий центр превентивної токсикології, харчової та хімічної безпеки імені академіка Л. І. Медведя МОЗ України. <http://www.medved.kiev.ua>
9. Единое окно доступа к ветеринарным ресурсам. <http://window.edu.ru>
10. Електронний каталог «Баєр» <http://www.bayer.ua/products/products-from-a-to-z/>
11. Електронний каталог «Зоетис» <http://www.zoetis.ru/products/>
12. Електронний каталог «УВТ» <http://uvt.kh.ua/catalog/>
13. Електронний каталог «Укрветпромпостач» <http://www.vetsnab.com.ua/ru/katalog>

15. Державне нормування виробництва і реалізації ветеринарних препаратів в Україні (законодавча база)

1.	Про затвердження Переліків отруйних та сильнодіючих лікарських засобів	http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1007-07
2.	Перелік сильнодіючих лікарських засобів за міжнародними непатентованими або загальноприйнятими назвами	http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1008-07
3.	Про затвердження Переліків отруйних та сильнодіючих лікарських засобів	https://www.apteka.ua/article/5402i
4.	Про затвердження Правил реалізації ветеринарних медикаментів і препаратів	http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0786-01
5.	Про затвердження Правил транспортування та зберігання ветеринарних препаратів, субстанцій, готових кормів, кормових добавок та засобів ветеринарної медицини у ветеринарних аптеках, їх структурних підрозділах, на базах, складах тощо	http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0719-02
6.	ПЕРЕЛІК питань для здійснення державними органами ветеринарної медицини планових заходів державного нагляду (контролю) за дотриманням законодавства у галузі ветеринарної медицини господарської діяльності з виробництва ветеринарних медикаментів і	http://www.gov.lica.com.ua/b_text.php?type=3&id=636546&base=1

	препаратів, оптової, роздрібною торгівлі ветеринарними медикаментами і препаратами	
7.	Про затвердження переліку психотропних речовин і прекурсорів, що використовуються у ветеринарній медицині	http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/721-2011-п
8.	Порядок використання наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів у ветеринарній медицині	http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/334-2008-п
9.	Перелік наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів	http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/770-2000-п
10.	Правила належної виробничої практики ветеринарних препаратів	http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE31559.html
11.	Про затвердження Правил реалізації ветеринарних медикаментів і препаратів	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0786-01

16. Інформаційні ресурси неформальної освіти (додаткові):

1. "Доказательная ветеринарная медицина на русском"/EBVM in Russian - <https://www.facebook.com/groups/DVetMRussian/>
2. VET-Neurology - Ветеринарная Неврология - <https://www.facebook.com/groups/nevrovet/>
3. Анестезиология ВЕТ от простого к сложному и на оборот - <https://www.facebook.com/groups/1570269903237328/>
4. Анонс ветеринарных мероприятий - <https://www.facebook.com/groups/vetanons/>
5. Вет Біо Фарм Портал - <https://www.facebook.com/groups/140185769884186/>
6. Ветеринарная дерматология и алергология - <https://www.facebook.com/groups/vetdermallergology/>
7. Ветеринарная кардиология. Veterinary cardiology - <https://www.facebook.com/groups/veterinarycardiology/>
8. Ветеринарная нефрология и урология - <https://www.facebook.com/groups/vetnephro/>
9. Ветеринарная офтальмология доктора Соломахиной Л.А. - <https://www.facebook.com/groups/949594808505281/>
10. Ветеринарная фармакология /VetPharm - <https://www.facebook.com/groups/KTVpharm/>
11. Лаб. диагностика - <https://www.facebook.com/groups/348373445662202/>
12. Лаб. Диагн. в ветеринари - <https://www.facebook.com/groups/vetlaboratoria/>
13. Школа Ветеринарной Цитологии - <https://www.facebook.com/groups/cytovetschool/>
14. Школа Гематологии - <https://www.facebook.com/groups/morpholis/>

17. Ресурси для дистанційного навчання :

1. Дистанційний курс, Moodle: Ветеринарна фармакологія: ВЕТ 2 ст, 3 курс; ВГСЕ 2-3 курс: <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=2246>
2. СНАУ Вет ФАРМ 2017 для студентів: <https://www.facebook.com/groups/Lesyasumy2008/>
3. [SNAU Vet pharm for forieng students:](https://www.facebook.com/groups/1757475244370215/) <https://www.facebook.com/groups/1757475244370215/>
4. СНАУ ФАРМ ВГСЕ студентам: <https://www.facebook.com/groups/1362749050498377/>

